

Zugló zászlóshajója: a Szent István Király Szimfonikus Zenekar és Oratóriumkórus

„Kifejezetten öröm az, hogy sok szimfonikus zenekar van, hiszen a tehetségek csak így tudnak kiérlelődni. Ha kevés zenekar lesz, akkor számos tehetségnek nem lesz módja a kibontakozásra.”

Interjú Papcsák Ferencsel, Zugló polgármesterével, a Zuglói Filharmónia Kft. és általában a szimfonikus zenekarok finanszírozási kérdéseiről

■ Gyakorló politikus ritkán kelti fel a punk érdeklődését. Ön mégis kiérdemelte a Zenekar újság kitüntető figyelmét, mivel – ellentétben az önkormányzatok általános gyakorlatával –, nem csökkentette, hanem 50%-kal megemelte a Zuglói Filharmónia Non-profit Kft, vagyis a Szent István Király Szimfonikus Zenekar és Oratóriumkórus éves támogatását.

– A magyar zenei életet – hallgatóként, műkedvelőként – valamilyen szinten magam is ismerem. Családomban többen muzsikálnak, így napjaim részévé vált a klasszikus zene. Októberben vettem át a polgármesteri feladatokat Zuglóban és hamar világossá vált számomra, hogy a források nem a kultúra irányába vándorolnak, hiszen napjainkban általában minden önkormányzat forrásszegény. Én azonban úgy ítélem meg, hogy a Zuglói Filharmónia lehet az a művészeti együttes – ha úgy tetszik zászlóshajó –, amely a legalkalmasabb arra, hogy nagyobb erőfeszítésre sarkallja a kerület kulturális teljesítményét, miközben képes arra,

hogy felpozícióba hozza oktatási intézményeinkben a zenei életet, világos és elérhető célokat tűzve a tanulók elé. Ezért gondoltam azt, hogy az idei költségvetésben már megduplázzuk a Zuglói Filharmónia éves költségvetését és az eddigi ötvenmillióról százmillió forintba emeljük fel.

■ Miközben arról hallunk és olvasunk, hogy világszerte egyre-másra vonják meg, illetve csökkentik a támogatást a különböző kulturális intézményektől és nagy presztízsű zenei együttesektől, akkor a Zuglói Önkormányzat hogyan tudott egy ilyen döntést vállalni a sokat említett megszorítások idején?

– Önmagában ritka jelenség, hogy egy kerületi önkormányzat képes egy szimfonikus zenekart teljes mértékben fenntartani, hiszen a szponzori támogatások folyamatosan csökkennek, a központi források pedig szintúgy. Politikusként és közszereplőként ez utóbbira elég jó rálátásom van. A mi önkormányzatunk erején felül is hajlandó támogatni a szimfonikus zenekarát, ami szerintem óriási dolog.

■ Hogyan látja, a kerület polgárai hogyan ítélik meg ezt az „erőn felüli” támogatást?

– Én úgy látom, hogy a zuglóiak ezt nagy örömmel veszik, és büszkék a zenekarukra. Azokon a rendezvényeken, társadalmi eseményeken, ünnepeken, ahol a zenekar megjelenik, szívesen vesznek részt. Hagyománya van az „1000 zuglói énekes” című koncertünknek, amely minden évben rengeteg embert mozgat meg, nemcsak a szereplőket és hozzátartozóikat. A tavalyi októberi hangversenyünkön 23 kórus vett részt mintegy 1000 zuglói diákkal. Polgármesterként első intézkedéseim közé tartozott,

hogy erről az eseményről jó minőségű hangfelvétel készüljön. Elmondhatom, hogy karácsonykor a 2500 db CD-lemez, az ezer zuglói énekesrel, alig 40 perc alatt fogyott el. Nagyon nagy örömet szerezünk ezzel az embereknek. Meggyőződésem, hogy az ilyen típusú rendezvényeket folytatni kell, hiszen valóban büszkék lehetünk a zenekarunkra.

■ Említette, hogy az országos politika szereplőjeként a központi kultúrpolitika támogatására is rálátása van. Megosztaná a Zenekar újság olvasóival az erről kialakult véleményét?

– Van egy olyan vélekedés, hogy Magyarországon túl sok szimfonikus zenekar működik, és hogy egy ilyen kis ország nem tud ennyi zenekart eltartani. A mindenkori kulturális kormányzat is azt hangoztatja, hogy szükség van ugyan együttesekre, de nem ilyen mennyiségben. Az én véleményem ezzel szemben az, hogy ez is verseny. Kifejezetten öröm az, hogy sok szimfonikus zenekar van, hiszen a tehetségek csak így tudnak kiérlelődni. Ha kevés zenekar lesz, akkor számos tehetségnek nem lesz módja a kibontakozásra. Ez hasonló az élsport és a tömegsport viszonyához: a valódi tehetségeknek szélesebb bázisra, háttérre van szükségük ahhoz, hogy megfelelően tudjanak fejlődni. Nem hiszem tehát, hogy az a jó, ha kevés zenekar van. A legfontosabb szerintem az, hogy minél több zenei együttes legyen, mert annál könnyebben tudjuk a tehetséges fiatalokat egyre magasabb szintre eljuttatni.

■ Viszont a politikusok ilyenkor általában mindig gazdasági érdekekre szoktak hivatkozni.

– A finanszírozást tekintve úgy látom, hogy az elmúlt nyolc évben a Főváros, illetve a

kormányzat kultúrafinanszírozási politikája abban merült ki, hogy kiválasztottak egy zenekart és lényegében minden forrást odaírányítottak.

■ *Ön hogyan változtatna a finanszírozás helyzetén?*

– Bontsuk ketté ezt a kérdést! Az egész gondolatnak az a lényege, hogy a zenekarok közpénzből történő finanszírozási rendszerét át kell tekinteni. A támogatásokra vonatkozóan biztosítani kell az esélyegyenlőséget az azonos besorolásban lévő zenekarok számára. A működés tekintetében pedig azonos feltételeket kell meghatározni az életszerű, a jogszabályoknak megfelelő foglalkoztatás érdekében, és ennek a betartását mindenre nézve kötelezően ellenőrizni kell.

■ *A Fesztiválzenekar vezetői nyilatkozataikban gyakran bivatkoznak arra, hogy a zenekar nemzetközi elismertsége olyan nagy, hogy a működéséhez nem lehet a többi magyar szimfonikus zenekarával azonos feltételeket szabni.*

– A Fesztiválzenekar értékével mindenki tisztában van. Ezt az is bizonyítja, hogy a fővárosi zenekarok között még mindig a legmagasabb éves költségvetéssel rendel-

kezik. A Fesztiválzenekar helyzete abban is kivételes, hogy a minisztériumtól és a fővárosi önkormányzattól is csaknem azonos mértékű támogatást élvez, miközben a muzsikusközösség zömét produkciókra szerződötten, vállalkozóként foglalkoztatja. Természetesen semmilyen intézmény nem szereti, ha a megkapott támogatás egy részét szinte azonnal vissza kell fizetnie a költségvetésbe, de a közpénzből való támogatásnak meghatározott törvényi feltételei vannak: többek között az átláthatóság és a jogszabályi előírásoknak megfelelő foglalkoztatás. Világosan el kell határolni tehát a közpénzből való támogatást, a központi finanszírozást, a mecenatúrát és a szponzorációt. Ez utóbbira egyébként a Fesztiválzenekar kiterjedt nemzetközi kapcsolatai, szakmai kiválósága, ismertsége és elismertsége okán sokkal több esélye van, mint a többi magyar szimfonikus zenekarnak.

■ *Zuglóban több kiemelkedő zenei tehetőség is él, gondolok itt a zongorista Gyöngyösi Ivettre, vagy a gordonkás Dolfin Balázusra, akik mindketten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem különleges tehetségek tagozatának növendékei, és már több nemzetközi és hazai versenyen szerepeltek eredményesen. Tervezik-e, hogy az ő pályakezdésüket is segítik, támogatják valamilyen formában?*

– Igen, tervezzük, hogy ösztöndíj, vagy támogatási szerződés formájában figyelemmel kísérjük és elősegítjük a tanulmányait, valamint rendszeres fellépési lehetőséget biztosítunk nekik a kerület kulturális rendezvényein. Hamarosan megbeszélésekre kerül sor a két fiatal muzsikussal, hogy kidolgozzuk ennek részleteit.

■ *Végül egy utolsó kérdés: hány ének-zene tagozatos általános iskola működik jelenleg a kerületben?*

– Tudomásom szerint kettő: a Hunyadi János és a Liszt Ferenc ének-zene tagozatos általános iskola, amelyek a Szent István Zeneművészeti Szakközépiskola növendék-bázisának egy részét is adják. Zuglóban egyébként a zeneoktatás sikerágazatnak számít. Polgármesterként már én is más szemmel tekintek a kerületre, mint korábban, kívülálló politikusként. Egyértelműen látható, hogy Zugló legnagyobb értékét a kulturális és oktatási intézményhálózat, a képzési lehetőségek sokszínűsége jelenti. Ebben a gazdag kínálatban a zászlóshajók egyike, ha nem maga a zászlóshajó, a Szent István Zeneművészeti Szakközépiskola és a Szimfonikus Zenekar, illetve az Oratóriumkórus.

(ZK)

Csődvédelmet kért a Philadelphia Orchestra

A Philadelphia Orchestra vezetősége kijelentette, hogy a zenekar túlélése érdekében elengedhetetlen a csőd elleni védelem. A tisztségviselők szerint mindez nem érinti a koncerteket.

Számos zenekar nyújtott már be csőd-eljárási kérelmet újrászerveződés illetve feloszlás céljából, és a Philadelphia Orchestra lépése ijesztő jele volna azoknak a nehézségeknek, amelyekkel a szimfonikus zenekarok és az operák manapság szembesülnek.

„Ezáltal több esélyünk lenne, hogy a következő öt esztendő során újraélesszük zenekarinkat –, mondta Richard Worley, a vezetőség elnöke a csőd-eljárással kapcsolatosan. „Új kezdetre van szükségünk és meg kell szabadulnunk azokról a szerződési kötelezettségektől, amelyeknek valószínűleg nem tudunk eleget tenni.” A legsúlyosabb teher a zenészek nyugdíjköltsége, amelynek összege kb. 46 millió dollár, amely azonban a muzsikusközösség szerint csupán 8 millió dollár.

Joseph Bondi, a vezetőség pénzügyi ta-

nácsadója szerint a zenekar csupán további két hónapig képes a számlái kifizetésére. A csőd-eljárás a zenekar székhelyének további biztosítását is lehetővé tenné a Kimmel Centerben és lehetőséget nyújtana valamennyi szerződés felülvizsgálatára.

Ebben az évadban az előrejelzések szerint a jegyek eladásából és egyéb jövedelmekből 14,1 millió dollár várható. Az éves adománygyűjtés, a gálakoncertek és a dotációk 18,9 millió dollárt hoznak. A 33 millió dollárral szemben a zenekarnak összesen 46 millió dollárra volna szüksége a zenekar működtetéséhez. Még a további sürgősségi szponzorálás után is 5 millió dollár deficit várható.

További 10 millió dollár összegyűjtése szükséges javadalmazásra, amelynek jelenlegi értéke 140 millió dollár és 60 millió dollár a zenekar művészeti terveinek megvalósítására. A deficit ezáltal csökkenne.

A zenészek által a közönség részére kiosztott, a csőd-eljárást ellenző szórólapok szerint a csőd-eljárás megnehezítené a legjobb muzsikusközösség alkalmazását és csök-

kenené a zenekar támogatás szerzési képességét.

A zenészek és a zenekar vezetői új szerződés megkötése érdekében tárgyalnak mediátor segítségével, mivel a régi szerződés a múlt évadban lejárt. A fizetéseket 2008-ban befagyasztották és az alkalmazottak számát is csökkentették. Mr. Koen részben a Kimmel Center magas bérleti költségeit hibáztatja a súlyos pénzügyi nehézségek miatt.

A zenekar gondjai néhány évvel ezelőtt jelentkeztek, amikor nem volt állandó vezérigazgató és zenei igazgató. (2012 szeptemberében a francia kanadai származású Yannick Nézet-Séguin kerül a zenekar élére.) Mr. Koen a két évtizedes rossz irányítást is hibáztatja, különösképpen a megfelelő marketing és a fejlesztési szakemberek hiányát.

(Forrás: *New York Times* April 15, 2011
Philadelphia Orchestra:
May Declare Bankruptcy by
Daniel J. Wakin)